

Література.

1. Гудзь О.Є. Фінансово-кредитна інфраструктура аграрної сфери України / О. Є. Гудзь // Економіка АПК. – 2009. – №6. – С.59-63.
2. Гутко Л.М. Досвід державної підтримки страхування ризиків сільськогосподарського виробництва // Економіка АПК. – 2009. - №10 -С. 147 – 152.
3. Плетенецька С.М. Лізинг як джерело фінансування АПК//Вісник.Економіка.-2009.-Вип. 54.-С.67-69.

УДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ

***ЄРМАКОВА М.В.,* СТУДЕНТКА,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

У сільському господарстві України фермерські господарства виступають окремою організаційною формою, які створюються та функціонують на підставі Закону України «Про фермерське господарство».

Фермерські господарства є суб'єктами малого підприємництва, роль яких у ринковій економіці має важливе значення. Вона полягає у тому, що мале підприємство насичує ринок товарами та послугами, оперативно реагує на зміни кон'юнктури, надаючи ринковій економіці необхідної гнучкості, розв'язує проблему зайнятості, створюючи додаткові робочі місця, сприяє послабленню монополізму та розвитку конкуренції.

Фермерське господарство – це особливий вид аграрного формування, який слід розглядати, як товарне, високоорганізоване господарство з високою агрокультурою виробництва.

У 2008 році в Україні налічується понад 42 тис. фермерських господарств (з них близько 1,2 тис. у Харківській області), що порівняно з 1995 роком становить ріст 22%. Площа сільськогосподарських угідь, що знаходяться в розпорядженні фермерських господарств зростає проти базового періоду у 5,5 разів. Питома вага фермерських господарств, які мають у своєму складі до 50

---

* Науковий керівник – Веретельник Н.І., старший викладач

га сільськогосподарських угідь – найбільша і складає 65%. У 10 разів збільшилось виробництво валової продукції у зівставних цінах (таблиця 1) [1, 2].

Частка фермерських господарств серед сільськогосподарських підприємств України складає 74% станом на 2008 рік. Це обумовлює актуальність вивчення форм обліку, що застосовуються у фермерських господарствах.

Розглянуті нами матеріали по фермерським господарствам Харківської області свідчать про те, що більшість з них застосовують меморіально-ордерну форму обліку.

Таблиця 1

Основні показники розвитку фермерських господарств України за 1995-2008 роки

Показники	1995	2000	2005	2008	2008р. у % до 1995 р.
Кількість господарств, од.	34778	38428	42445	42446	122
Площа угідь у користуванні, тис. га	786,4	2157,6	3661,2	4327,8	550
Припадає на господарство, га	22,61	56,15	86,26	101,96	451
Валова продукція у цінах 2005 р., млн. грн.	583,3	1308,5	3424,6	5921,4	1015
Валова продукція у % до загального обсягу в Україні	0,6	1,7	3,7	5,7	X

Методичними рекомендаціями з організації та ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах, що затверджені наказом Міністерства аграрної політики від 02.07.2001р. № 189, фермерам надано право вибору у методиці ведення обліку за простою чи подвійною системою за такими формами: проста форма обліку (без використання подвійного запису), спрощена форма (з використанням подвійного запису), облік за спрощеним Планом рахунків для суб'єктів малого підприємництва, облік за типовим Планом рахунків.

Таким чином фермерські господарства у більшості випадків не дотримуються Методичних рекомендацій і не використовують просту

та спрощену форми обліку, що є нераціональним.

Застосування тієї чи іншої форми обліку в основному залежить від розмірів господарства, спеціалізації, забезпеченості фінансовими і матеріальними ресурсами.

В економічній літературі в якості критерію при виборі форми обліку пропонується врахувати виручку від реалізації, величину земельної площі та інші параметри [3,4]. Проте ми погоджуємося з пропозицією к.е.н Костецького Я.І., який пропонує до критерію вибору форми обліку включати не виручку від реалізації, а обсяг валової продукції, тому що не вся вироблена продукція реалізується одночасно, а тому це викривляє параметри цього критерію [5].

Фермерським господарствам з площею ріллі до 50 га доцільно використовувати просту форму обліку без застосування бухгалтерських рахунків. Для господарств з площею ріллі від 50 до 100 га – спрощену форму із дотриманням принципу подвійного запису і господарств більше 100 га – спрощену, меморіально-ордерну, журнально-ордерну, автоматизовану із застосуванням спрощеного Плану рахунків.

З часу становлення фермерських господарств як організаційної форми проблемам їх обліку присвячено праці багатьох вчених Ф.Ф.Бутинця, В.Б.Моссаковського, В.Г.Лінника, М.Ф.Огійчука, Л.К.Сука та інших. Загалом розв'язані проблеми основ організації обліку, варіативності застосування форм і способів його ведення, аналітичного обліку витрат і доходів, складання звітності тощо.

Враховуючи те, що Методичні рекомендації прийняті тоді, коли ще не було чітко розмежовані фермерські та особисті селянські господарства, окремі їхні положення вимагають перегляду та уточнення. Це стосується застосування фермерськими господарствами простої і спрощеної форми обліку.

Тому необхідно переглядати методичні складові фермерського обліку. Як зазначають більшість дослідників, облік у фермерських господарствах поки що знаходиться на низькому рівні, тому що здебільшого фермери не ведуть облік по виконаних обсягах доходів і витрат, продають свою продукцію на ринку, видаючи її за вироблену в особистому господарстві, доходи від продажу якої не оподатковуються, змішують особисті і виробничі доходи, відображають в обліку не всі господарські операції.

За таких умов необхідно передбачити напрями подальшого розвитку обліку у фермерських господарствах, що передбачає не

тільки адекватне відображення діяльності, але і обґрунтовану систему заходів поліпшення самого облікового механізму. Така система повинна враховувати кілька важливих позицій: рівень методологічного забезпечення, систематизацію фінансових відносин та їх категорій, оцінку ресурсів, урахування потреб управління, обслуговування вимог оподаткування, кваліфікацію облікових кадрів.

Результати наукових досліджень і практика розвитку фермерського обліку дають підстави стверджувати, що він повинен відповідати таким вимогам: враховувати специфічні особливості організації і ведення фермерського господарства; характеризуватися простотою, однотипністю, зрозумілістю у побудові реєстрів за формами та видами; мати комплект бланків документів; формувати необхідні дані для виробничих і управлінських рішень.

Література.

1. Сільське господарство України за 2008 рік: Статистичний збірник / Київ, 2009.
2. Статистичний щорічник Харківської області за 2008 рік / Харків, 2009.
3. Облік у селянському (фермерському) господарстві. Посібник. За ред. М.Я. Дем'яненка. – К.: ІАЕ, 2001. – 403 с.
4. Радченко О.Д., Тростенюк Д.Г. Удосконалення бухгалтерського обліку у фермерських господарствах / О.Д.Радченко, Д.Г. Тростенюк // Економіка АПК. – 2005. – №12. – С. 96-101.
5. Костецький Я.І. Удосконалення системи обліку у фермерських господарствах / Я.І. Костецький // Облік і фінанси АПК. – 2007. – №11-12. – С. 95-97.

СУЧАСНИЙ СТАН АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ М'ЯСНОГО ПТАХІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

***ЗАБОЛОТНИЙ В.С.,* АСПРАНТ,
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ***

Світове виробництво м'ясопродуктів птиці останніми роками

---

* Науковий керівник – Кирилюк О.Ф., к.е.н.